

**STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA
W POWIECIE CHRZANOWSKIM
na koniec stycznia 2014 roku**

POZIOM BEZROBOCIA I STOPA BEZROBOCIA

Na koniec stycznia 2014 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie figurowały 7432 osoby bezrobotne. Liczba bezrobotnych spadła w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego – o 24 osoby, tj. o 0,5%.

Tabela 1. Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia
(stan w końcu okresu sprawozdawczego)

Wyszczególnienie	Styczeń 2013	Styczeń 2014
Bezrobotni zarejestrowani:	7456	7432
- mężczyźni	3611	3664
- kobiety	3845	3768
Z liczby bezrobotnych:		
- dotychczas niepracujący	1139	1182
- zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	547	540
- posiadający prawo do zasiłku	1435	1075
Stopa bezrobocia w powiecie chrzanowskim	17,1%	17,0%

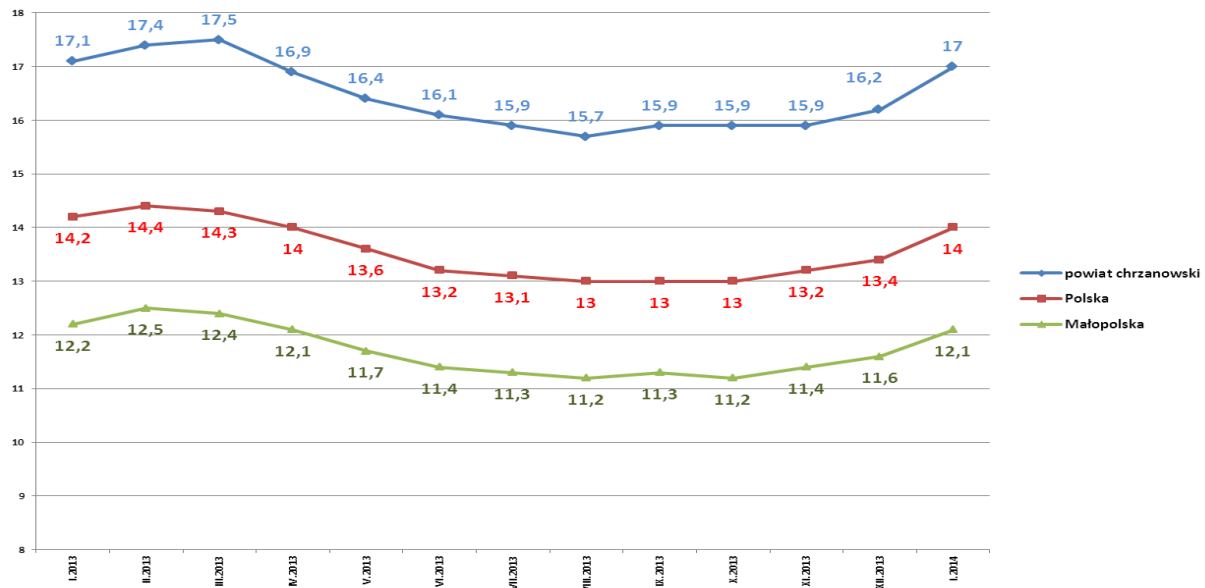
Na koniec stycznia 2014 roku w ewidencji odnotowano 1182 osoby dotychczas niepracujące, 540 zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz 1075 osób posiadających prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Powyższe kategorie uległy następującym zmianom w porównaniu do analogicznego okresu sprawozdawczego roku 2013 :

- liczba osób dotychczas niepracujących zwiększyła się 3,8 % (o 43 osoby),
- liczba zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy zmniejszyła się o 1,3 % (o 7 osób),
- liczba posiadających prawo do zasiłku zmniejszyła się o 25,1 % (o 360 osób).

W styczniu 2014 roku **wskaźnik stopy bezrobocia** liczony dla powiatu chrzanowskiego osiągnął poziom **17,0%** co w porównaniu do stycznia 2013 roku oznacza spadek o 0,1 punktu procentowego. Stopa bezrobocia dla województwa małopolskiego wyniosła natomiast 12,1% a dla kraju 14,0%.

Zmiany stopy bezrobocia od roku 2013 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Zmiany stopy bezrobocia w latach 2013 – 2014

PŁYNNOŚĆ BEZROBOCIA

W styczniu 2014 roku **zarejestrowano 968 osób**. W analogicznym okresie roku 2013 zarejestrowano 1327 osób. Oznacza to, że napływ bezrobotnych w roku 2014 był niższy o 359 osób (o 27,1%) niż w takim samym okresie roku 2013. Wśród bezrobotnych nowo zarejestrowanych 816 osób (84,3%) stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny. Spośród osób nowo zarejestrowanych 137 osób, tj. 14,5% stanowiły osoby dotychczas niepracujące.

Tabela 2. Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani
(stan w ciągu okresu)

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>I.2013</i>	<i>I.2014</i>
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	1327	968
<i>z liczby ogółem:</i>		
- zarejestrowani po raz pierwszy	229	152
- zarejestrowani po raz kolejny	1098	816
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	552	530
<i>w tym m. in.:</i>		
- podjęcia pracy subsydiowanej	2	2
- podjęcia pracy niesubsydiowanej	300	273

W styczniu 2014 roku **wyrejestrowano 530 osób**. W analogicznym okresie roku 2013 wyrejestrowano 552 osoby. Oznacza to, że odpływ w roku 2014 był niższy o 22 osoby (4%) niż w roku 2013.

Główną przyczyną utraty statusu bezrobotnego było **podjęcie pracy**. W styczniu 2014 roku **275 osób** zostało wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy, co stanowiło **52%** ogółu wyłączeń z ewidencji. Drugą z najczęstszych przyczyn wyłączeń z rejestru było **niepotwierdzenie gotowości do pracy**. W styczniu 2014 roku **169 osób** zostało wyłączonych z ewidencji z tego powodu, co stanowiło **32%** odpływu.

Przyczyną pozbawienia statusu bezrobotnego była także **dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego** (24 osoby, tj. 4,5%) oraz **odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy** (10 osób, tj. 1,9%).

Utrata statusu bezrobotnego może mieć związek także z dezaktywacją zawodową.

W styczniu 2014 roku przyczynami tego typu wyłączeń z ewidencji bezrobotnych były:

- nabycie praw emerytalnych lub rentowych – 15 osób (2,8%)
- nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – 17 osób (3,2%)

Odpływ z ewidencji osób bezrobotnych w styczniu 2014 roku związany był także z:

- rozpoczęciem stażu – 2 osoby,
- rozpoczęciem prac interwencyjnych - 1 osoba,
- podjęciem pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego – 1 osoba,

W/w osoby zgodnie z objaśnieniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej są ujmowane w momencie rozpoczęcia danego programu do kategorii osób wyłączonych z ewidencji. Dopiero po zakończeniu danego programu ponownie uwzględnia się je w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w miesiącu sprawozdawczym.

WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH

Na koniec stycznia 2014 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie najliczniejsze grupy stanowiły:

- **kobiety** – 50,7% (3768 osób),
- **osoby bez wykształcenia średniego** – 50,1% (3725 osób),
- **osoby długotrwale bezrobotne** – 46,8% (3477 osób),
- **zamieszkali na wsi** – 35,6% (2643 osoby),
- **bez kwalifikacji zawodowych** – 23,1% (1715 osób),
- **bez doświadczenia zawodowego** – 22,8% (1695 osób),
- **osoby powyżej 50 roku życia** – 22,4% (1667 osób),
- **osoby młode, do 25 roku życia** – 19,4% (1445 osób).

Większą część populacji bezrobotnych zarejestrowanych w chrzanowskim Urzędzie Pracy stanowią **kobiety**. Na koniec stycznia 2014 roku **w liczbie 3768 osób**, stanowiły **50,7%** ogółu bezrobotnych. W porównaniu do stycznia 2013 roku ich liczba **spadła o 77 osób** (%), przy jednoczesnym spadku udziału w bezrobociu ogółem o 0,9 punktu procentowego.

Jak dotąd rynki pracy wszystkich rozwiniętych krajów nie poradziły sobie z gorszymi perspektywami kobiet w porównaniu do możliwości mężczyzn. Przejawia się to niższym poziomem zatrudnienia, mniejszymi płacami, zatrudnieniem w mniej prestiżowych i gorzej płatnych branżach. Żadne państwo jak dotąd nie usunęło nierówności kobiet i mężczyzn na rynku pracy. Prostą receptą nie jest na pewno sam wzrost gospodarczy. Przynosi on wprawdzie większe dochody, przyczyniając się do poprawy materialnej sytuacji pań zatrudnionych w „żeńskich” branżach (wyższe wydatki na opiekę zdrowotną, edukację itp.). Jednak sam wzrost PKB nie rozwiąże wszystkich problemów. Ważniejszy jest rozwój społeczny i odpowiednia socjalizacja już od najmłodszych lat.

Dwie kolejne grupy bezrobotnych – **osoby bez wykształcenia średniego** oraz **długotrwale bezrobotni** - to grupy, które ze względu na niskie wykształcenie i długi czas pozostawania bez pracy (ponad 1 rok) mają znaczne problemy z ponownym wejściem na rynek pracy. Jak wynika z danych statystycznych obie grupy od kilku lat należą do najliczniejszych kategorii bezrobotnych. Niepokojący jest fakt, iż ciągle utrzymuje się wysoka liczba **osób długotrwale bezrobotnych**. Na koniec stycznia 2014 roku w liczbie **3477 osób** stanowili 46,8% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do końca stycznia 2013 roku ich liczba wzrosła o 421 osób. Długotrwale bezrobotni są mniej podatni na różne formy aktywizacji. Pozostawanie bez pracy uznają najczęściej za stan normalny i potrzeba dużo wysiłku, tak ze strony publicznych służb zatrudnienia, jak i ich samych, by tą sytuację zmienić. Jedną z przyczyn takiej sytuacji jest rozwinęta na szeroką skalę „szara strefa”, w której osoby długotrwale bezrobotne stanowią większość „pracujących”. Problemem jest też brak stałych ofert pracy (praca dorywcza, krótkotrwała „umowy śmieciowe”), co powoduje, że osoby powracają do rejestru bezrobotnych.

Z kolei liczba **bezrobotnych bez wykształcenia średniego** na koniec stycznia 2014 roku wyniosła **3725 osób** stanowiąc 50,1% ogółu wszystkich bezrobotnych. Liczba osób bezrobotnych w tej kategorii wzrosła w stosunku do analogicznego okresu roku 2013 o 29 osób, natomiast udział w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł o 0,5 punktu procentowego.

Cechą charakterystyczną tych wydawałoby się dwóch oddzielnych grup jest to, że znaczna część osób należy do obu grup równocześnie. Czyli jedna osoba może być osobą długotrwale bezrobotną i bez wykształcenia średniego. Należy wspomnieć, że zarówno osoby bez wykształcenia średniego jak i osoby długotrwale bezrobotne w myśl Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zaliczane są do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy i wymagają szczególnego wsparcia ze strony urzędu pracy. W ten sposób Ustawa zezwala na zastosowanie wobec tych kategorii osób dodatkowych instrumentów rynku pracy, promując zatrudnienie tych osób. Jest to jakaś szansa dla tych osób, aby wydostać się z bezrobocia.

Analiza danych statystycznych dotyczących **bezrobocia na wsi** potwierdza, że bezrobocie to ma inny charakter niż w mieście, jest bardziej trwałe, a rynek pracy jest mniej elastyczny. W powiecie chrzanowskim większość bezrobotnych to osoby zamieszkujące miasta a tylko **35,6%** ogółu bezrobotnych to bezrobotni zamieszkujący tereny wiejskie. Na przestrzeni lat udział tej grupy bezrobotnych oscyluje na poziomie 34%.

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych to bezrobotny nieposiadający kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. W końcu stycznia 2014 roku **liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych** w powiecie chrzanowskim kształtowała się na poziomie **1715 osób** stanowiąc **23,1%** ogółu wszystkich bezrobotnych. Warto zwrócić uwagę na fakt, że liczba bezrobotnych w tej kategorii w relacji do analogicznego okresu roku 2013 uległa nieznacznemu obniżeniu, podobnie jak udział tych osób w liczbie bezrobotnych ogółem.

Osoba bez doświadczenia zawodowego to osoba, która była zatrudniona, wykonywała inną pracę zarobkową lub prowadziła działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 6 miesięcy. Na koniec stycznia 2014 roku takich osób zarejestrowanych było **1695 (22,8%)**. W porównaniu do końca stycznia 2013 roku zarówno liczba bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego jak i ich udział nieznacznie wzrosły.

Niekorzystne zmiany zanotowano w odniesieniu do osób bezrobotnych, **powyżej 50 roku życia**. Ta grupa osób na koniec stycznia 2014 roku stanowiła 22,4% wszystkich osób zarejestrowanych. Bezrobocie w tej grupie wiekowej spada znacznie wolniej niż w pozostałych. Na koniec stycznia 2014 roku liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia wyniosła 1667 osób i była wyższa o 112 osób niż w styczniu 2013 roku. Wiele osób w tym wieku nawet nie stara się o pracę, uważając, że są „zbyt starzy”, a także „słabo wykształceni” lub ich wykształcenie jest nieprzydatne, nie znają języków, nie potrafią obsługiwać komputera. Program aktywizacji osób po 50 roku życia musi zatem być kompleksowy. Z jednej strony wzmacniamy ich poczucie własnej wartości np. poprzez poradnictwo indywidualne czy uczestnictwo w

tematycznych warsztatach, a także uzupełniamy lukę kompetencyjną np. w zakresie obsługi komputera czy też aktualizacji uprawnień zawodowych.

Młodzież jest grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, gdyż przegrywa w konkurencji z pracownikami posiadającymi doświadczenie zawodowe. Pozostawianie młodych ludzi bez pracy powoduje utratę zdobytych kwalifikacji, zniechęcenie i doprowadza często do patologii społecznych.

Na koniec stycznia 2014 roku w powiecie chrzanowskim zarejestrowanych było **1445 osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia (19,4% ogółu bezrobotnych)**. Należy zauważyć, że w porównaniu do stycznia 2013 roku zarówno liczba osób do 25 roku życia jak i ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem się obniżył.

Młodzież jest szczególną grupą na rynku pracy z uwagi na to, że to właśnie młodzi ludzie są z jednej strony grupą najbardziej poszukiwaną, a z drugiej strony spotykają się z największymi problemami z wejściem na rynek pracy. Ludzie poniżej 25. roku życia są grupą specyficzną, bo wkraczają dopiero na rynek pracy. Młodzież opuszczająca szkoły jest wyposażona w pewien zasób wiedzy teoretycznej, która jednak w zetknięciu z rynkiem pracy bardzo często okazuje się niewystarczająca do znalezienia zatrudnienia. I nie chodzi tylko o szkoły gimnazjalne (z oczywistych przyczyn), ponadpodstawowe o profilu ogólnym czy zawodowym, ale również o kształcenie na wyższym poziomie. Stąd wciąż w rejestrach urzędów pracy znajdują się osoby o wykształceniu policealnym i wyższym. Od wielu lat działania urzędów pracy skierowane są w dużym stopniu do tej grupy bezrobotnych. Aktywna polityka rynku pracy polega na przygotowaniu bezrobotnych, w tym bezrobotnej młodzieży, do podjęcia pracy w przyszłości.

WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

W styczniu 2014 roku chrzanowski urząd pracy miał do dyspozycji **132 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej**, czyli **o 49 więcej** niż w analogicznym okresie 2013 roku, w tym:

- 63 oferty zatrudnienia niesubsydiowanego,
- 3 oferty prac interwencyjnych,
- 69 ofert stażu

Tabela 4. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

			2014	2013
			styczeń	styczeń
Ogółem wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym:			132	83
w tym	zatrudnienie lub inna praca zarobkowa		63	59
	w tym	niesubsydia	60	57
		prace interwencyjne	3	2
		roboty publiczne	0	0
		doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy	0	0
	miejsca aktywizacji zawodowej		69	24
	w tym	staże	69	24

Tabela 5. Zatrudnienie / zaktywizowanie bezrobotnych za pośrednictwem PUP

										2014	2013
										styczeń	styczeń
Zatrudnienie lub zaktywizowanie bezrobotnych za pośrednictwem PUP:										18	36
w tym	zatrudnienie lub inna praca zarobkowa									16	33
	w tym	niesubsydia								14	31
		prace interwencyjne								1	2
		roboty publiczne								0	0
		bezrobotni, którzy otrzymali dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej								0	0
		doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy								1	0
	miejsca aktywizacji zawodowej									2	3
	w tym	staże								2	3
		prace społecznie użyteczne								0	0
		przygotowanie zawodowe dorosłych / w miejscu pracy								0	0
	kontrakt socjalny									0	0

W styczniu 2014 roku zaktywizowano za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie **18 osób**, w tym:

- 14 osób podjęło pracę niesubsydiowaną,
- 1 osoba podjęła prace interwencyjne,
- 1 osoba została zatrudniona w ramach doposażenia stanowiska pracy,
- 2 osoby zostały skierowane do odbycia stażu,